

RDETÉSEK

Vastagabb betűvel jelölt hirdetés ára 10 lel.

Véd-utcai szobámat egy... 2000 lel... Cím a kiadóhivatalban.

ok román, magyar, an... és pontosan készí... Friedmann hírlapiroda.

keresek idősebb ur... minden ágában jár... Adolf, keresk. taná... 3825 l

fogadnék üzletet b... mánynál esetleg annak... közötti vallásos... leányt ohajtok. Aján... ligére a kiadóhivatalba... 3828-1

szállitok legalább... 9 tucatot 28 lelért... gykáróly. 3829-1

reskedősegéd, első... román, magyar és né... birja, június 15-én... rító, fényképes és fize... rítót ajánlatot kérem... kereskedők Timisoara.

franciából oktatók... riei (Kossuth L.-u.) 16... 3836-1

akár mint társ fele... 16. 3837-1

6 évi idejére a... m bérbeadó. Érdeklő... gázgatószághoz. 3839-1

zót tisztviselő, lehet... skolát végzett kezdő... gyar-némét pépítőn... ti belépésre nagy... tetik. Részletes aján... t, fényképpel ellátva... iadóba kérek. 3832-1

kerestetik egy adó... rnök a Kajántói... t fizetési igényekkel... cimzandók. 3823-1

tejet biztosít man... den előrelátó házi... (utcai) Str. Sulufu 8... kedésében abonálja... szállitunk. Vízszom... 3811-1

berendezése esetleg... vébb felvilágosítást... Szamosujvár. 3821-1

g címtáblát 6-8 mm... (tben) magas árban... t műterme Str. Sa... 16. Telefon 7-49.

ggel eladó. 2 szob... tó. Ferenc-József-ut... 3820-1

belépésre keresek... vnyártárságnál, felt... ktárnoki vagy ezek... st. Román, magyar... im a kiadóhivatalban. 3843-1

női kalapszalom... 6. (Kossuth L.-u.)

or és szilgyártóblank... yben és nagyban, legol... grendéketek kis posta... lenlegi talp és bocakor... 5 szálalék készívez... Gyulaágyas-utca 1... 2000 gyár 3-56 - lakás 3-57

műtermet... - Ajánlatok... ebb megjelöl... „Hermes”... uzasor 9. 3826-1

nyit... szit

n 879.

nyit... szit

n 879.

nyit... szit

n 879.

nyit... szit

n 879.

nyit... szit

n 879.

nyit... szit

n 879.

Szerkesztőség, kiadó-

hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, Str. Baron

Pop. - Brassai-utca 12

Az Uj Kelet telefonjai

Szerkesztőség ----- 977

Kiadóhivatal ----- 844

Nyomda ----- 379

Híber osztály ----- 455

Es. N. Sz. ----- 558

A kéziratok kizárólag a

szerkesztőségnek címez-

endők. - Kéziratokat nem

adunk vissza és nem őríz-

hetünk meg

V. évfolyam, 107. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. Ijar 19.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

Lejár
mann Goldschmidt ur

Előfizetési árak

Romániában

Egész évre ----- 400 l

Félévre ----- 220 l

Negyedévre ----- 120 l

Egy hónapra ----- 40 l

Egy szám ára pályaudvaron

és vidéken is 2 l

Csehszlovákiában

----- 25 ct

----- 1 ct

Csehszlovákiában

----- 20 dinár

----- 1 dinár

----- 17, Szerda

Hágában ül össze a szakértői konferencia

Németországot és Oroszországot kizárják a tanácskozásokból. Amerika résztvesz a konferencián. A különszerződések megsemmisítését követelik

- Az Uj Kelet tudósítójától -

Előreláthatólag esütörtökön ünneppélyes formák között bezárják a génuai konferenciát. A világháboru befejezése óta konferencia még annyi krízissel nem küzdött, mint a génuai és ha nem is váltotta be azokat a reményeket, amelyeket Európa népei hozzáfűztek: szembenézett és meg-birkózott súlyos problémákkal. Európa sebeit, amelyekről sokáig hallgattak, feltárták ott és ha ezek a sebek még nem is hegedtek be, már gyógyulnak. Génuai nem tudott nagy eredményeket hozni, de már maga is eredmény, hogy a konferenciáról, ahol ellentétek állottak egymással szemben, nem futottak szét a tárgyaló felek, új konferencia tervével mennek haza, amely talán szerencsésebb és eredményesebb lesz, mint a génuai konferencia volt.

Génuai után most Hágában fog-nak összeülni a tárgyaló államok, hogy ott végérvényesen határozzanak azokról a problémákról, amiket Génuai nem tudott megoldani. A hágai szak-értői konferenciának, - amelynek záros határidőn belül be kell fejeznie munkáját - az eredménye még sok mindentől függ. Már a szakértők kiküldésében, hatáskörében is ellentétek merültek fel és kétségtelenül a leg-súlyosabb hibák közé tartozik, hogy egyes kérdések elodszódnak és hogy a szakértők tanácskozásába Németor-szágot és Oroszországot nem vonják be. Ez azonban még nem végleges, a vélemények megoszlanak és lehet-séges, hogy Hágában már tisztultabb és kiforottabb gondolatokkal mennek el a tárgyalók. Mert Génuai csalódást hozott az emberiségnek. Még egy csalódás Európá népeit a jobb jövő hitétől fosztaná meg.

Az orosz ügyek albizottsá-gának tegnapi ülése

Az orosz ügyek albizottságának teg-nap délutáni ülésén Schanzer bemutatja Csicserinnek hozzá intézett levelét. Bar-thou kérdezi Schanzert: tiltakozott-e a Csicserin levelében foglalt alaptalan in-szinuációk ellen, amelyekkel kétségba-vonja Franciaország őszinteségét. Facta közzönetet mond az összes résztvevők nevében Barthou-nak, aki

konciliáns és lojális volt

a francia delegációval együtt a tárgya-lások egész folyamán. Bratianu beszélt ezután és kijelen-tette, hogy a román delegáció fentartás sal él a moszkvai arany kérdésében.

Motta svájci delegátus elfogadja az oroszokhoz intézendő jegyzék szövegét és kérdezi, milyen lesz Németország helyzete, amely a rapallói egyezmény aláírása folytán e tárgyalásokban nem vehetett részt. Szerinte a 10. szakasz Németországra is kötelezővé kell tenni

és Németországnak is hozzá kell járulnia a békepaktumhoz.

Barthou kijelentette, hogy a francia kormányának ajánlani fogja, vegyen részt a szakértő bizottság hágai ülésén.

A politikai bizottság jegyzéke az oroszokhoz

A politikai bizottság hétfőn és kedden ülésezik. A bizottságot mi-helyt plenáris ülésre behívják, át-adja az orosz delegációnak a válasz-jegyzéket. Az orosz ügyek albizott-sága egyhangulag elfogadta az oroszokhoz intézendő jegyzék szö-vegét.

Rakovszky kijelentette a külföldi sajtó képviselőinek, hogy a szövetségesek javaslataiban foglalt elvek a szovjetdelegáció előtt mindig szim-patikusak voltak, mert mindig az összes kérdések békés elintézését óhajtották. Készek békésen szabá-lyozni Oroszországnak szomszédaival függő határkérdéseit is. Oroszország alá fogja írni az egymás megtáma-dását megtiltó ideiglenes paktumot azzal a fentartással, hogy területiális jogait fentartja és azzal a feltétellel, ha a határos államok kötelezik ma-gukat az ellenforradalmi organizá-ció likvidálására.

Szakértői értekezlet Hágában

A meghívó hatalmak megállapod-tak a konferencia félbeszakítása el-kerülése érdekében abban, hogy a szakértői értekezletet hívják össze Hágában

és egyelőre rövid lejáratu egyezményt kötnek. Ennek az egyedül elérhető koncesszióknak azonban a konferencia befejezése az ára. Ezzel a további problémák tárgyalása,

a vilnai kérdés, a keletgalíciai határok és kisebbségi védelem kérdése eselik.

A Génuában képviselt államok meg-bizottai július 15-én ülnek össze Há-gában, ahol szűkebb bizottságot ala-kítanak. A tulajdonképeni szakértő bizottságnak

a szűkebb komité javaslatait há-rom hónapon belül meg kell szö-vegeznie.

Egy további hónap marad a Génuában képviselt államoknak arra, hogy a javaslatok felett döntsenek.

Nehézségek a bizottság összeállítására körül

A döntés, hogy mely hatalmakat hívják meg a szakértői bizottságba, az óriási nehézségek mist nem sikerült. A konferencia a franciák álláspontjával szemben, hogy a bizottságot egy-általán ne hívják össze, elhatározta, hogy a szakértő bizottságot Hágában hívja össze. A rövid időre megkötött egyezmény szerint a bizottságba egy-előre más hatalmakat nem hívnak meg. Krim kérdése a többi problémával egy-szerre fog tárgyalásra kerülni. Ugyan-csak későbbi időpontra halasztották a vilnai kérdést. Keletgalícia határainak és a kisebbségek védelmének kérdését is. A szovjetdelegáció álláspontja ezek-ben a kérdésekben még ismeretlen. Nem lehetetlen, az oroszok állásfoga-lása újabb világpolitikai krízist fog felidézni.

A szakértői konferencia előkészítése

Az oroszoknak átadandó jegyzé-ket aláíró hatalmak kölcsönösen kö-telezték egymást, hogy a nem orosz kérdésekkel foglalkozó szakértői bi-zottságot a kormányok fogják kine-vezni. Ez a bizottság június 15-én előértekezletet tart, amelyen az egyes delegátusok kormányuktól kapott utasításukat fogják a plénum tudomá-sára hozni és előkészítik a bizottság munkáját. Az elkészületek június 26 ig fognak tartani. Ez alatt az idő alatt a bizottságban képviselt államok bármelyikének jogában áll vissza-vonulni, ha az egyes bizottsági cso-portoknak a kormányuktól kapott utasításai ellenkeznek az érdekeivel. A bizottságban résztvevő államok

A hágai munkaprogram

Ma ismét folytatták a fáradozásokat, hogy Lloyd George és Barthou között megegyezés jöjjön létre. A két állam-férfi között több megbeszélés folyt le és mind az öt hatalom delegátusai között. Ezeken a tanácskozásokon a következő munkaprogramot állapítot-tak meg:

1. Anglia, Olaszország, Japán, Lengyelország, Románia, Svédország és Svájc az oroszok jegyzékére csak egy újabb jegyzékkel fognak válaszolni. A jegyzék szövegét a meghívott hatal-mak szakértői még ma fogják meg-szerkeszteni és holnap terjesztik jóvá-hagyás végett a politikai albizottság elé. Ez az új memorandum három részre oszlik:

1. Visszautasítja az oroszok pole-mizálását.

2. Javasolja a szakértő bizottság összehívását a következő kérések meg-vitatására: Az orosz adósságok, a magántulajdon, a külföldi alattvalók kárainak jóvátetele és a hitelkérdés. A bizottságnak lesz egy orosz szak-osztálya és még egy osztálya, amely-ben az összes Génuában képviselt hatalmak képviselői foglalnak helyet. A két bizottság külön fog tárgyalni, de szükség esetén együttesen is ülésez-hetnek. A tárgyalásokat július 26-án kezdik meg.

3. Oroszország és a szakértő bizott-ságban képviselt hatalmak kötelezik magukat, hogy a bizottság tanácskozá-sainak időtartama alatt minden táma-dástól és bármilyen politikai propagan-dától kölcsönösen tartózkodni fognak.

Lloyd George megnyerte Barthou beleegyezését, hogy mind a két bizott-ság egyszerre dolgozzék Hágában és anélkül, hogy az egyes kormányokat előzőleg megkérdeznék, hogy azonnal lépjenek érintkezésbe egymással, ha arra szükség mutatkozik.

Az új jegyzékre adandó válasz át-nyújtására csak rövid haladékot fognak adni az oroszoknak.

Amerika résztvesz a hágai tanácskozásokon

A Génuában tárgyaló államok az Egyesült-Államokat is felszólítják, küldje ki megbizottait a szakértő-bizottságba. Amerika az orosz ügyek megvizsgálására kiküldendő bizott-ságban való részvételt a leggondo-sabbban mérlegelni fogja. A minisz-tertanácsos Harding elnök kijelen-tette, hogy

a kormány a génuai események bekövetkezését előre látta.

Az Egyesült-Államok részvétele az orosz kérdésben kiküldendő szak-értői konferencián, a párisi lapok

kötelezik magukat, hogy június 25-től kezdődőleg

négy hónapon belül külön meg-egyeztést nem kötnek Oroszor-szággal.

Minden államnak, amely a génuai konferencián résztvett, Németország kivételével, köteles a bizottságban képviseltetni magát. A francia és belga delegátusok kijelentették, hogy kormányaik csak az esetben hajlan-dók megbizottaikat a szakértői bi-zottságba küldeni, ha Oroszország elfogadja az új jegyzékben foglalt feltételeket. Olaszország és Japán, akik már kereskedelmi szerződést kötöttek Oroszországgal, még nem döntöttek, hogy képviseltetni fog-ják-e magukat a bizottságban, hanem bevárják az orosz választ.

Értesülése szerint, biztosra vehető. Child párisi amerikai nagykövet ér-tesülése szerint az Egyesült-Államok kormánya

elfogadja az európai államok meghívását

a szakértői konferencia munkálatai-ban való részvételle.

Oroszországot kizárják a szakértői bizottságból

A „Daily Herald” jelenti: Csi-cserin kijelentette, hogy az orosz kérdéssel foglalkozó olyan bizottsá-got, amelyben Oroszország nem kap képviseletet,

nem hajlandó elismerni.

Oroszország minden körülmények között a teljes tárgyalási szabadság alapján áll és úgy a konferencia tartalma alatt, mint utána is jogában áll bármilyen szerződést kötni.

Csicserin tiltakozó jegyzéket adott át Schanzernak, mert az orosz dele-gátusokat

kizárják a szakértői bizottságból.

Tiltakozik az ellen, hogy a bizott-ságban képviselt hatalmak ne köthessenek külön szerződést Oroszor-szággal. A jegyzék követeli a poli-tikai bizottság összehívását.

Amerikai körök szerint az Egye-sült-Államok kormánya hajlandó beleegyezni abba, hogy

a konferencia befejezése után

a szakértői bizottság folytatódagos tárgyalásain Oroszország is részt-vegyen.

Meg kell semmisíteni a különszerződések

A „Daily Express” génuai tudósí-tója szerint az amerikaiak tervezetet ajánlottak a konferencia vezetőinek, mely szerint meg kell semmisíteni a német orosz szerződéseken kívül min-den olyan szerződést, amit egyes álla-mok a szovjettel kötöttek.

Megkötötték az angol-orosz petróleum szerződést

A „L'Oseuvre” génuai jelentése szerint tegnap írták alá az angol Schell-petroleum-társaság és a szov-jetkormány meghatalmazottai a ke-reskedelmi egyezményt, amelynek értelmében az angol nagyvállalat százmillió aranyrubelnyi előleget folyósít az orosz kormány részére.

Miért változott meg Poincaré politikája

Poincaré politikája az utóbbi na-pokban világosan kifejezésre jutott. A génuai konferencia megnyitása előtt

Poincarének elhatározott szándéka volt, hogy a magántulajdon fenntartásának elvét feladja és a szakértőknek is ilyen irányú utasításokat adott. A konferencia ülésének első felében a kormány álláspontja nem változott, azonban

az orosz petróleummezők kérdése,

amelyet Génubában vetettek fel, teljesen megváltoztatta Poincaré nézetét, aki Washingtonból bizalmas uton arról értesült, hogy az amerikai kormány nem helyesli Lloyd George memorandum tervezetét. A francia politika az amerikai állásponttal azonos magatartást igyekezett követni.

Az antant egységes politikai frontja

Barthounek sikerült a hatalmak beleegyezését megnyerni arra, hogy a szakértői bizottságnak nagyon korlátozott cselekvési szabadsága legyen.

A bizottság az orosz kérdésben követendő felfogása mindig a kormányok határozatától függjön és a keleti határok kérdését teljesen kivegyék hatásköre alól.

A konferencia a truga dei alapján tárgyal most az oroszokkal, de ragaszkodik ahhoz, hogy respektálni

fogja a jelenlegi határokat. Mindig terjed az antant egységes politikai frontja.

Lloyd George beszámoló

Lloyd George a „Westminster Gazette” jó forrásból származó értesülése szerint pénteken vagy szombaton vizsaszatér Londonba. Lloyd George a jövő hét elején az alsóházban nagy beszédet mond, amelyben beszámol a génuai tárgyalások eredményeiről és a világpolitika helyzetéről.

A konferencia zárulása

A konferencia tényleg befejezéshez közeledik. Az első hírek szerint a konferencia kedden ért volna véget, de az új szakértői bizottság összehívása fölötti vita elhuzódása következtében a konferencia valószínűleg csak csütörtökön fog befejeződni.

Az orosz ügyek bizottsága 16 án még ülést tart, amelyen az oroszok is megjelentek, azután a politikai bizottság ül össze. A bizottságok tanácskozása után megtartják a konferencia ünnepélyes zárulását.

Khuen-Héderváry gróf, a magyar küldöttség tanácsosa és Gajzágó László, a delegáció titkára hétfőn elutaztak Génuból. Gróf Nemes Albert római követ kedden Génuba érkezik és Bánffyval ott be is várja a konferencia végét.

Bíróság előtt a betörőkirály

Tizenhatrendbeli betöréssel vádolják Kozma Demetert. „A betörés is mesterség kérem — mondja, — csak nem adnak rá iparendélyt. Kozmát „kompromittálni” akarta egy detektív. „Gyűlölöm az orvosokat és ügyvédeket.”

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Egy magasbaivelő betörő-kariér tört derékba a kolozsvári törvényszék tegnapi tárgyalásán. A törvényszékben is meglátszott, hogy nem mindennapi ügyet tárgyalnak a nagy, komor tárgyalóteremben. A tanúk sűrű sorai várakoztak sorukra a kopár folyosókon és a szenzációra éhes közönség már jóval a tárgyalás megkezdése előtt elfoglalta a hallgatóság számára fentartott helyeket. Kozma Demeter, Erdély betörőkirálya állott a bírák előtt tizenhatrendbeli betöréses lopásért.

Mikor a vádlottat bevezették a szuronyos örk, csalódott moraj tölti meg a termet. Az élénkfantáziájú közönség bizonyára másképp képzelte el a betörőkirályt, Erdély rémét, aki hol itt, hol ott bukkan fel a dus szakmányért, úgyessen megszökik a börtönből és hónapokig lázban tartja a rendőrséget. A betörőkirály egyáltalán nem hasonlít a füzetes ponyvaregények hátborzongatóan érdekes alakjaihoz.

Szurke, jelentéktelen figura.

Tucatember. Mesterlegényféle, amelyen ezrével él az országban. Első néhány mondata után felenged a fagyos hangulat és szavai nyomán gyakran hangos nevetés verődik vissza a sötét falakról. Kozma egy-egy kijelentésén mindenki nevet: az elnök, a szavazóbírók, a védők, az ügyész, a közönség, az örk, még a husz éves praxis után meg-savanyodott teremszolga is. Csak Kozma nem nevet. Ő természetesen nem tartja, amit csinált és amit mond. Komolyan mondja, de nincs megijedve. Röviden: professzionista betörő, kleptománias, aki a betörést l'art pour l'art csinálja. Egy ember, aki túl van a társadalom előítéletein, mások az értékképzetei, mint nekünk. Nem kellett volna neki tizenhatszor betörni. Az elnök egy-izben azt kérdezte tőle:

— Miért tört be maga tizenhatszor, Kozma, hiszen az első betöréséből nyugodtan megélhetett volna egy-két esztendőig?

— A betörés is mesterség kérem, — mondja Kozma — azt foly-

tatni kell, csak hogy épen nem adnak hozzá iparendélyt.

Ez Kozma Demeter filozófiája. Reggel 9-kor nyitja meg az ülést Bohatiel elnök. A vádat dr. Bulbuc ügyész, a védelmet dr. Giurgiu János látja el. A szokásos formasságok után Bohatiel elnök felolvassa Kozma

bűnlajstromát.

Kozma az elnök kérdéseire elmondja, hogy 1898-ban Szászrégenben született. Borbély és cipész mesterséget tanult. 1916-ban biciklilopás miatt másfél évre ítéltek, de megszökött. 1920-ban a tordai törvényszék betöréses lopás miatt öt évre ítélte, de innen is megszökött. Tordáról Kolozsvárra jött, ahol összeállt Orosz Györgyné Fülöp Szilviával, mert felesége, míg ő a fegyházban ült, meghalt. Kolozsvárt 1921 szept. 15-én mutakozott be a nyilvánosság előtt, amikor dr. Fogolyán Katalin szemorvosnő lakásának egyik nyitott ablakán bemászott. A szekrényekben huszezer leit, harminc darab tizkoronás aranyat lopott. Az elnök megkérdi, Kozma mihez akart a pénzzel kezdeni?

— Hát úgy számítottam, — mondja Kozma — hogy ügyvédet fogadok, aki azt a kis tordai ügyet eligazítsa. De azután meggondoltam magam és lovat, kocsit vettem, amivel eljuthatok a regátba. Csak Egres-patakig jutottam, ahol eladtam a kocsit, lovat kétezeröttszázért.

— Egrespatakról hova ment?

— Brassóba, kérem. Huszonegy darab aranyat eladtam, a megmaradt aranyakkal pedig kijavítottam a fogazatomat.

A Koronka-ügy

Ezután visszajött Kolozsvárra, hogy egy szenzációs betöréssel gazdagítsa színes betörő multját. Dr. Koronka István belgyógyászt éjjel felköltette, hogy a halállal vívódó apjához hívassa a Donáth-utrá. A lelkiismeretes orvos felült a ravasz betörőnek, aki azalatt, míg az orvos a távoli Donáth-ut végén a nem létező beteg után kutatott, 8500 lei értékű holmit szedett össze az üres lakásban.

Marczinkievicz Ignác szabó lakásán végrehajtott betörését így adta elő Kozma:

— Elmentem a kecskeszakálluhoz, hogy egy mikádó-kabátot csináljon, de hétszáz leit kért a csináltatásért. Ezért nagyon megharagudtam és elhatároztam, hogy bosszút állok. Öt-nét kilenc vég szövetet, egy bundát és két félkabátot vittem el.

De nem sajnáltam a szabót, mert olyan drágán dolgozik.

Kozma nem szereti a diplomás embereket

November 8-án dr. Károly Imrénéltört be. Néhány nap mulva dr. Kappel Izidorhoz látogatott, akinek lakásából két csomag ágyneműt vitt el. Az elnök megjegyzi, hogy a károsultak legnagyobb része orvos és ügyvéd.

— Ugy van ez kérem, — magyarázza Kozma, — én nagyon gyűlölöm az orvosokat és ügyvédeket. Mikor a tordai bíróság előtt álltam, pedig ártatlan voltam, mégis elítéltek, mert rosszul védett az ügyvéd. Nincs igazam, bíró ur? Szegény feleségem meg elhalt, míg én fogságban ültem, mert az orvos nem tudta meggyógyítani. Ezért gyűlölöm őket. Azután pedig hová törjek be? Ők keresnek legtöbbit. Így jut is, marad is. Nem igaz, bíró ur?

— December 6-án Varga Ferenchez mentem, mert az is olyan doktor formájának látszott. Meglestem, míg el-megy hazulról, azután bemásztam és kihoztam egy aranyórát láncsal és ágyneműket. Ez a munkám még csak ért valamit, de a következő nem sokat. Egy este mentem a Honvéd-utcán és láttam, hogy a belső padlásablakból lepedők lógnak ki.

— És a lepedők bizonyára hivogatóan tekintettek magára — kérdi az elnök mosolyogva.

Kozma betörés-ügyekben nem szereti a tréfát és lekicsinylő hangon folytatja:

— Nem ért az az egész munka kétezer leit sem kérem. Szinte sajnáltam, hogy megcsináltam. Kétezer leiert kockáztattam a becsületemet.

Másnap egy barátjához indult Kozma. Az elnök kérdésére ezt feleli:

— Olyan nevelőné forma volt kérem, de nagyon takaros leány. Nem találtam otthon, de láttam, hogy a másik lakás, a doktor Weiszé nyitva van, hát bementem és kihoztam egy koffert. Elnök: Amiben a szennyes ruhák voltak?

Kozma: Dehogy is szennyes! Kap-cának néztem és az utcán eldobtam. Azt csak Fluérás detektív írta a rendőrségi jegyzőkönyvbe, hogy az szennyes ruha volt, mert kompromittálni akart. De én nem engedem a becsülete-met hiába.

Pechje volt

Kozma ezután rövid időközben két kapitányhoz tört be. Ez év januárjában a református püspöki hivatal választotta működése teréül.

Büntársa egy Szabó Sándor nevű büntetett előéletű irodaszolga volt, aki alkulesokkat készített a hivatali hely-ségekhöz. Kozma elkésett egy nappal, mert az előző napon kétszáz leit fizettek ki az egyház alkalmazottainak. A Wertheim-szekrénybe csupán kétezer leit talált, mire bosszúból átment a gondnok lakásába, ahol több ezer lei értékű finom csipkét emelt el.

Dr. Silberstein Marcel börtöngyászta kereste fel Kozma néhány nap mulva. Vértvizsgálatot kért. Az orvos készségesen eleget tett Kozmának és felszó-lította, hogy másnap újból jöjjön el, hogy az eredményt megmondhassa. Kozma másnap felment a kitűzött idő-pontnál jóval hamarabb és ő elvitte — emlékül — az orvos értékes mű-szereit a vértvizsgálat — honoráriuma-képen. Silberstein közben hazajött és megzavarta a betörőt munkájában, aki revolvert fogva az orvosra, az ablakon keresztül menekült.

Isac Emil bundája

Kozma legutolsó ténykedése Isac Emil művészeti felügyelőnél való betö-

rés volt. Kozma így mondta el a szenzációs betörést:

— Az ügy volt kérem, hogy az öcsém színésznek készült. Eppen abban a házban jártam, ahol a művész ur lakik. A névjegye kint volt az ajtón és láttam, hogy valami színigazgató van rá kiírva. Gondoltam, szlók az öcsém érdekében, de nem találtam a lakásban senkit. Mikor szétnéztem, hallottam, hogy jön valaki. Félttem, hogy még betöréssel gyanúsítanak, hát siettem és tévedésből a művész ur bundáját vettem fel az enyim helyett. Pedig rossz csere volt, mert az én bundámban maradtak az alkulesok. Ugyanis használhattam volna sokáig, mert három nap mulva elfogtak.

Mikor befejezte vallomását, megtörölte homlokát és körülnézett. Látszott rajta, hogy nem szívesen beszélt, csak épen muszájából. Nem tagadott semmit, mindent beismer. Egy-két évvel több, vagy kevesebb nem számít. Ugy is megszökik...

Ezután a tanúk kihallgatása kezdődött. A tárgyalás lapzártakor még tart. Itélet a késő esti órákban várható.

Aki két zsák pénzt gyártott

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Hajlottható, öszülésnek induló falusi bányáuram került ma a kolozsvári rendőrségre. Apró szeme ravaszul hunyorgott és a szája szélén állandó mosoly vibrált. Ott ült a detektívosztály egyik szobájában. Beidéztek. A detektívönöknek időközben a törvényszék-re kellett sietnie, ahol most tárgyalják a fodrászsegédből betörőkirállyá lett Cosma Demeter többszörös bűnperét, az öreg Balázs Endre bizony elaludt a széken. Kifárasztotta az ut, mert Kardosfalva elég messze van ám egy öregembernek Kolozsvártól.

Mikor a detektívönök befejezte tanuvallomását a törvényszéken és visszament a rendőrségre, megkezdődött Balázs Endre kihallgatása. Az orgazdaság vádjá ellen élénken tiltakozik.

— Ugy történt, hogy a minap valamelyik este, egy kilenc óra tájban egy cigányasszony állított be a portámra és szállást kért. Mondtam neki, huzódjék meg a kocsiszinben. Volt nála egy és más ócska holmi, kínálta, hogy olcsón adja. Én mondtam a feleségemnek, hogy ne vegye meg, mert a cigányné bizonyan lopta s csak bajba keveredünk érte. Elmentem a kádárműhelybe, ahol tíz ember dolgozik a kezem alatt. Az asszony pedig nem hallgatott rám és megvette a holmit. Most tessék, itt a baj, pedig nem szeretnék még egyszer törvény elé kerülni.

A rendőrség ugyanis régi ismerősét fedezte fel Balázs Endrében. A háboru előtt pénzhamisításért ült két és fél évig az ügyészség fogházában. Az egyik detektív unszolására az öreg fel-elevenítte a régi dolgokat.

— Bizony, csináltam én bankót. Háromezer forintért vettem egy gépet Bécsben. Még akkor volt, mikor a piros huszkoronások jártak. Két zsák pénzt gyártottam. Osztottam is mindenkinek, volt papír és méreg elég. Tetszik tudni, méreg nélkül nem lehet jó pénzt fabrikálni, mert lemosódik róla a festék. Azzal fizettem azután az adót is. És így csipett meg a jegyző, meg a bíró. Azt nem tudom, hogyan jöttem rá, mert olyan hü volt a gyártott bankó, akárcsak az állami pénz. Le-csuktak. Előleg is volt belőle egyszer. Azóta becsültemben élek. És van egy kis birtokom is. Szívesen zálogba hagyom a cigányasszony holmijáért, csak engedjenek már haza, mert meg-áll a munka s a káromat ki fogja megfizetni.

Hazaengedték, azzal, hogy küldje be a feleségét, hallgassák ki azt is. Addig megállapítják, hogy a cigány-asszony kitől lopta el a Balázséknak eladott ruhaneműt.

Beugro mert nem

Egy fiatal

Az

Hétfőn ember állított őrségre és j. Rosenfeld templom utcán egy e Szamosba v. detektív kerelt helyre, szonyt akkor ből. Néhány azonkívül, h. lyemruhája kosjelöltnek történt. A n. földet a rend. könyvet veg.

Az urinó S. Miklós, t. seregben. Eg. éléssel képes lója azzal gy. hogy tizezer hogy a megin ség is tisztá fel váltóra. h. helyrepolitja lósnak ki ke. kötelékéből. l. el az asszony férjét. Az ut. nem volt mik. tiszt, aki udv. ran segítetté pönösszegek. rojjanak, err. tudott. De ne. van az asszo.

Hétfőn est. cirkusza. B. észrevette, h. sokat foglalk. altisztel, de j. jötték a cirk. ségre vonta a. kacarkodik id. huszonháromé. be, hogy a ny. hogy figyelme. tel szemben, a. landóan pénzt. amiből az u. erre kétszer a. aki futásnak a. érte s utköz. hogy így meg. fel nem hagy.

A két alti. a házaspárt, t. Az asszony fér. ben szemére v. magával ránt. leles váltó ra. és a butoroka. a férje könny. lós ismét meg. aki végső ell. Zsidótemplom. érkeztek, átve. beugrott a S. segítségért sz. ezalatt szinte. tette a földök. szerencsétlen. hogy elválik.

— Radek. dát fejt ki N. ből jelentik: a német komm. nokolni akart. ter tiltakozott. szovjetdelegátu. retét, mely a. kommunista p. hírnek az ad. csak néhány n. Rathenau küll.

— Gyöztek. ciorozsági me. risből jelentik: folytak le a vá. siliul general-o. vek 113 mand. dikális szociali. szocialisták 42. nusok 401, az. a kommunisták.

Jegyek az Ujvári Péter jubileumára elővételi díj nélkül válthatók meg

Beugrott a Szamosba, mert nem bírta a nélkülözést

Egy fiatal asszony öngyilkossági kísérlete

Az Uj Kelet tudósítójától

Hétfőn este egy izgatott fiatal ember állított be a kolozsvári rendőrségre és jelentette az inspekciónak Rosenfeld detektívnek, hogy a Zsidótemplom utca és az Eperjes-utca sarkán egy elegánsan öltözött nő a Szamosba vetette magát. Rosenfeld detektív kerékpáron sietett a megjelölt helyre, ahol a szerencsétlen asszonyt akkorára már kihúzták a vízből. Néhány kisebb sérüléssel és azonkívül, hogy bőrig ázott és selemruhájára töntremet, az öngyilkosjelöltnek komolyabb baja nem történt. A nő sirva követte Rosenfeldet a rendőrségre, hogy jegyzőkönyvet vegyenek fel az esetről.

Az urinő eimondotta, hogy a férje, S. Miklós, tartalékos tiszt volt a hadseregben. Egy nagy katonai visszavonással kapcsolatban egyik felelőse azzal gyanúsította meg a férjét, hogy tízezer lelt szikkasztott. Az ura, hogy a megindított vizsgálat befejezése is tisztázza magát, kélsőnt veit fel váltóra, hogy a hiányzó összeget helyrehozza. Ennek dacára S. Miklósnak ki kellett lépnie a hadsereg kötelékéből. Három hónapig tartotta el az asszony állás nélkül maradt férjét. Az utóbbi időben azonban már nem volt miből megélniök. Egy altiszt, aki udvarolgatott neki, gyakran segítette ki kisebb-nagyobb pénzüsségeik, hogy ne nyomorogjanak, erről a férje persze nem tudott. De nem is kérte, honnan van az asszonynak pénze.

Hétfőn este a házaspár elment a cirkuszba. Előadás közben a férfi észrevette, hogy felesége tulságosan sokat foglalkozik a mellette ülő két altiszttel, de nem szólt. Amikor kijöttek a cirkusból S. Miklós felesége vonta az asszonyt, hogy miért kacarkodik idegen férfakkal. Az alig huszonhárom éves nő sirva vallotta be, hogy a nyomor kényszerítette rá, hogy figyelmes legyen a két altiszttel szemben, akik közül az egyik állandóan pénzbeli támogatást ad neki, amiből az urát eltartja. S. Miklós erre kétszer arcultotta az asszonyt, aki futásnak eredt, de a férje utólérte s utközben állandóan fenyegette, hogy így meg amugy bánik el vele, ha fel nem hagy a flörtöléssel.

A két altiszt, aki nyomon követte a házaspárt, tanuja volt a jelenetnek. Az asszony férje fenyegetéseivel szemben szemérettel vetette, az urának, hogy magával rántja a romlásba. A tízezer lelt váltó már május elsején lejárt és a butorokat is el fogják árverezni a férje könnyelműsége miatt. S. Miklós ismét megfenyegette az asszonyt, aki végső elkeseredésében, mikor a Zsidótemplom-utcában levő kis hidra érkeztek, átvette magát a korláton és beugrott a Szamosba. Amig a férj segítségért szaladt, a két altiszt, aki ezalatt szintén odaérkezett, kimentette a fuldokló asszonyt a vízből. A szerencsétlen S. Miklós megfogadta, hogy elvált a férjétől.

Radek kommunista propagandát fejt ki Németországban. Berlinből jelentik: Radek, szovjetmegbízott a német kommunistapárt gyűlésén szónokolni akart. A német külügyminiszter tiltakozott ez ellen, azzal vádolva a szovjetdelegátust, hogy megszegte ígéretét, mely szerint tartózkodni fog kommunista propagandától. (Ennek a hírek az ad érdekességét, hogy Radek csak néhány nappal ezelőtt jegyezte el Rathenau külügyminiszter nővérét.)

Győztek a szocialisták a franciaországi megyei választásokon. Párisból jelentik: Franciaországban tegnap folytak le a választások a megyei consiliul general-ok részére. A konzervatívok 113 mandátumával szemben a radikális szocialisták és a republikánus szocialisták 423, a baloldali republikánusok 401, az egyesült szocialisták 42, a kommunisták 16 mandátumot nyertek.

Beszélgetés Dubnovval, a legnagyobb zsidó történetíróval

Az Uj Kelet tudósi ójától

Rigából jelentik: S. Dubnov, a híres zsidó történetíró a napokban Pétervárról ideérkezett. A „Jüdische Rundschau“ munkatársa előtt, aki fölkereste a következőket mondotta: — A zsidó irodalom fejlődéséről ma alig lehet beszélni. Mondhatni: Oroszországban három év óta nem létezik zsidó irodalom. A bolsevik kormány az utolsó három évben az összes zsidó folyóiratok megjelölését megakadályozta. Csak néhány hónap óta jelenik meg újra a „Der Jüdischer Bote“. Az oroszországi zsidó írók és művészek súlyos anyagi gondokkal küzdenek. Valóságos hőstett és csoda, ha Moszkvában a Habima héber színház még dolgozik.

A cionizmus Oroszországban még nem halott. A legutolsó konferenciát két évvel ezelőtt tartottuk meg Moszkvában, ennek valamennyi vezetőjét és rendezőjét azonban le tartóztatták és később csak azzal a feltétellel bocsátották őket szabadon, ha mindenemü cionista propaganda abbahagyására kötelezték magukat. Két év óta a cionista munka stagnál. Személyes szándékairól Dubnov, aki az utóbbi évek alatt erősen megöregedett, ezeket mondotta:

Most Kownóba utazom, hogy az ottani egyetemen a zsidó fakultás dékáni hivatalát átvegyem. Ugyanez az egyetem a zsidó történelem rendes tanárául is meghívott. Az a tervem, hogy a kownói egyetemen minden tekintetben tökéletes zsidó tudományi kart létesítsek. Egyébként ez volna a vágyam, hogy Európa minden egyetemen legyen tanszéke a zsidó kultúrának.

Berlinbe is át fogok menni. Az a meggyőződésem, hogy az európai zsidó kultúrának a jövőben Berlin lesz a középpontja. Értesülesem szerint számos zsidó tudós, aki most Oroszországban él, rövidesen a német fővárosba költözik. Abban a munkában, amit ott mi akarunk kifejtetni, számítnak Németország zsidó nemzeti akadémikusainak támogatására.

Ami történelmi műveimet illeti, új könyvet hoztam magammal Oroszországból a „Neueste Geschichte des Jüdischen Volkes“ harmadik kötetét. Rögtön Kownóba érkezésem után beküldöm a berlini Jüdischer Verlagnak. Másik történelmi munkámat, a 10 kötetes „Allgemeine Geschichte des Judentums“-t újból átdolgoztam és nemokára új kiadásban jelentetem meg. Valószínűleg orosz, német, héber és jiddis nyelven.

Oroszországi élményeim után alaposan ki kell magamat pihennem. Ezért úgy tervezem, hogy legközelebb Palesztinába hajózom, ahol egyúttal a jeruzsálemi egyetem létrehozásában is részt akarok venni. Onnan visszatérek Litvániába.

Kownóból jelentik: S. Dubnov a napokban ideérkezett. A litván zsidóság ünnepélyes fogadtatásban részesítette, a zsidó nemzeti tanács rendkívüli ülést tartott, amelyen az ország reprezentatív egyénei üdvözlötték. Dubnov magával hozta az „Allgemeine Geschichte der Juden“ kéziratát, egyéb könyvei és kéziratjai most vannak utban Szovjetországból Kownóba.

Nem lehet alkotmányozni ellenzék nélkül

Az Uj Kelet bukaresti munkatársától

Nem titok többé, hogy a liberális párton belül kiélesedett ellentétek komoly nehézségeket fognak támasztani a kormánynak attól a perctől kezdve, ahogy a parlamenti élet újból megkezdődik, mert attól kell tartani, hogy a liberális párt elégedetlen elemeinek parlamenti csoportja bizonyos kérdésekben hamar megtalálja a kapcsolatot az ellenzékkel és akkor mi sem lesz könnyebb, mint valamely — akár másodrendű — kérdésben megingatni a kormányt, esetleg talán meg is bukattani. Eillezékeni körökben ma már nagyon jól ismerik a kormánypárt belső bajait és azokat az okokat, amelyek ezeket felidéztek. Épen azért különösebb figyelmet érdemelnek az alábbi információk, amelyek ellenzéki oldalról származnak ugyan, de eddig még mindig kíváncsian informált és megbízhatóknak talált forrásból:

A kormánynak egyelőre a legtöbb gondot az okozza, miként tudná a maga számára az erdélyi nemzeti pártot legalább annyira megnyerni, hogy résztvegyen a parlament munkájában. Mert alkotmányozó nemzetgyűlést tartani úgy, hogy azon egyetlen ellenzéki beszéd ne hangozzék el s az ellenzék legtekintélyesebb részének álláspontját ne fejtsék ki senki sem, lehetetlen, ezt belátják ma a liberális párt vezetői is. A miniszterelnök, amennyire Genuából már visszaérkezett környezet köréből

kiszivárgott, sok érdekes dolgot tapasztalt odakinn aravonatkozóan, hogy miként itélik meg a külföldön, vezető politikai körökben a román belső politikát, amelyet a külföldi államférfiak nemcsak a hivatalos kommunikációkban ismernek, hanem romániai külképviseleteik jelentéseiből is.

Épen ezért ellenzéki körök is nagy érdeklődéssel várják a miniszterelnök hazatérését, bár jól tudják, hogy a liberális pártot a genuai tapasztalatok csak igen kevésbé fogják az eddig követett politika megváltoztatására bírni. De viszont épen az lesz a legérdekesebb, hogy konstataálni lehet, mennyire hajlandó Bratianu változtatni eddigi álláspontján. Ebből ugyanis már következtetéseket lehet levonni arra, hogy a genuai tapasztalatok milyen erős befolyást és hatást tettek rá. Ez érdekes utmutatással szolgálhat az ellenzéknek, hogy a parlamenti ülésszak alatt, de talán addig is milyen politikát folytasson.

Ami a liberális párt belső ügyeit illeti, mindenki a legnagyobb érdeklődéssel várja Constantinescu földművelésügyi miniszternek hazatértét. Talán legjobban Vintila Bratianu, aki pedig nem áll épen a legbarátságosabb viszonyban vele, de érzi és látja, hogy az a politika, amelyet bátyja távollétében elkövetett, semmiképpen nem járult hozzá

a liberális párt erejének és tekintélyének növeléséhez. Hogy a belső béke helyreállítására milyen hatással volt, arról aztán már beszélni sem kell Bratianu Jonel, a miniszterelnök, aki a földművelésügyi miniszterrel időközben tanácskozott, arra kérte őt meg, hogy távoléte alatt igyekezzék érintkezésbe lépni azokkal a liberális helycsoportokkal, amelyek a legelégedetlenebbek, hogy hazatérésekor a helyzet ebben a kérdésben tisztázva legyen és neki csak a szükséges intézkedéseket kelljen megtennie.

Az ellenzék, hogy Constantinescu ezt a munkát máris megkezdte, kolott még ő is külföldön tartózkodik. Megbízottai érintkezésbe is léptek a vidéki szervezetek legtöbbjével, állítólag — így beszélnek legalább — nem azért, hogy ezeket leszerelje, hanem, hogy majd később ezeknek az élére álljon, ha majd arról lesz szó, hogy a liberális párt elégedetlen elemeit, amelyeket eddig figyelmen kívül hagytak, ki kell légiteni. Constantinescu ugyanis teljes tudatában van annak, hogy az ő személye mit jelent a liberális pártnak, tudja jól, hogy ő bírja a vidék bizalmát s emellett ő az egyetlen talán a liberális pártban, aki alkalmas arra, hogy az erdélyi nemzeti párttal szükség esetén a tárgyalásokat megindítsa és lefolytassa. Constantinescu nem is fog késlekedni azzal, hogy ha az alkalmas idő eljön, ezeket az előnyöket kihasználja és a maga pozícióját, amely a kormányon belül bizonyos okokból, ha nem is ingott meg, de mégsem olyan erős mint valaha, ismét megszilárdítsa.

Hogy a miniszterelnök hazatérése alkalmas lesz e arra, hogy elsimítsa a liberális párton belül dúló viszályokat, amelyeket nagyrészt Vintila Bratianu és barátai idéztek fel, kérdéses. Senki nem meri hinni, hogy a kormányelnök annyira erélyes lesz, hogy saját öccsével szembeáll és nem neki ad majd igazat, hanem azoknak, akik épen ellene foglaltak állást. Az ellenzék szempontjából nagyon előnyös volna, ha nem ez következne be, mert ebben az esetben a liberális párt kettészakadása sem kizárt dolog, ezt azonban mindaddig, amíg külpolitikai kérdések foglalják el a politika homlokterét, maga az ellenzék sem akarja, mert külpolitikai kérdésekben a belső politikai ellentéteket figyelmen kívül kell hagyni sőt még csak érinteni sem szabad.

Olaszország és a cionizmus. Dr. Weizmann Chaim, a Cionista Világszervezet elnöke, Genuából Párisba való elutazása előtt fogadta a Zsidó Távirati Iroda ott időző tudósítóját, aki előtt a következőkben foglalta össze olaszországi utazásának benyomásait: Az olasz közvélemény, de maga az olasz kormány is hiányosan van tájékozottva a cionizmusról. Ez annál inkább sajnálatos, mert Olaszország számunkra nagyon fontos hely: Földközi-tenger melléki ország, amely sok tekintetben nagyon közeli vonatkozásban fog állni az új Palesztinával. Épen ezért a tájékoztatás szempontjából sokkal többet kell dolgozni, mint eddig, mert csak így remélhető, hogy a jövőben a helyzet kedvezőbb lesz. Különben a lelkes érdeklődés, mellyel római és firenzei előadásaimat fogadták, a saját magatartása mind amellet tanuskodnak, hogy Olaszország szimpátiáját meg tudjuk nyerni ügyünknek. A tárgyalások, melyeket az olasz kormányval és a politikai pártok vezéreivel, köztük Don Sturzoval, a katolikus néppárt vezérével folytattam, eredményteljesen jártak.

Megnehezítik az idegeneknek a birtokvásárlást Németországban. Berlinből jelentik: A Reichstag főbizottsága elfogadta a centrum javaslatát, melyben a kormányt felelőlti oly törvényjavaslat előterjesztésére, mely a jövőben földbirtoknak a vásárlását idegenek részére már egy negyed hektártól kezdődően a kormány engedélyétől teszi függővé.

Kereskedők és viszontelárúsítók figyelmébe!

2 vagon olasz cérna érkezett, garantált 400 yardos la. márkák. Ára tucatonként 71.— lei. — Nagyobb vételnél árkedvezmény.

Guffried és Herskovits
Oradea-Mare, Piata Unirii 12. — Telefon 211.

zszak yártott

ésnek induló falusi ma a kolozsvári mezemé ravaszul huzsélén állandó mo a detektívostály ididéztek. A detek en a törvényszékre most tárgyalják a rőkirályá lett Cosma bünpéret, az öreg elaludt a széken. mert Kardosfalva egy öregembernek

főnök befejezte tabnyiszéken és vissza megkezdődött Ba.ása. Az orgazdaság tiltakozik.

hogy a minap vadilenc óra tájban egy t be a portámra és am neki, huzódjék Volt nála egy és snálta, hogy olesón a feleségemnek, mert a cigányné k bajba keveredünk adárműhelybe, ahol a kezem alatt. Az hallgatott rám és Most tessék, itt a retnek megegyeszer

yanis régi ismerősi Endrében. A háboru rt ült két és fél fogházában. Az olására az öreg felgokat.

áltam én bankót. t vettem egy gépet or volt, misor a pi jártak. Két szak szítottam is minden és méreg elég. Tet nélkül nem lehet jó mert lemosódik róla ttem azután az adó meg a jegyző, meg udom, hogyan jöttek ü volt a gyártott z állami pénz. Le volt belőle egyszer. élek. És van egy zszivesen zálogba basszony holmijáért, ár haza, mert megkáromtat ki fogja

azzal, hogy küldje ilgassák ki azt is. r, hogy a cigánynta el a Balázséknak

atók meg

HIREK

Három vers

— Albert Ehrenstein —

1. Te, ki csillagot alkottál,
Holdat, napot és földet,
Mondd: miért alkottál engem?
Ó, sokat gyilkoltam,
Utamban gyilkoltam az erdőn.
Sóvárgó lélek
Szomját nem oltottam,
Vigaszt nem adtam semminő betegnek.
Szerelmeket elárultam én,
Szüleket megbántottam én,
Leányokat megütöttem én,
Koldus alamizsnáját elfogadtam én,
Háboruban uszítottam én,
Mások ellen vadaskodtam én,
Az éhséget megloptam én,
A könyörgőknek én
Gazdagságom eltágtam,
Köpenyem nem osztottam meg
A fagyban soha világtalannal.
Minden bűnt elkövettem én
És bosszút álltam minden ütlegerért,
Én.

2. Ti csillagok és felhők,
Messzik s terjengők,
Közétek szállok,
Égi útra hágok,
Oromra, tetőre:
A határerdőkben
Szárnyasoroszlánon,
Sóvársírályon,
Fénylővön és hajnalpíron nyargaló
Ámde az isten: világító, [szok.
Letaszit engem: emberfia:
Földiherélő,
A pokolba vissza.

3. Szóból a szóba
Tornyosul művem,
De én nevetem szőrengetegem,
Leomlik gondolatom kártyavára,
Ájultan nyűszörög, örökön tétováz
Az igazság s a hazugság között
És engem megvetnek a csillagok.

Sas László

— **Erzsébet hercegnő jobban van.**
Bukarestből jelentik: Athénből tegnap éjjel érkezett hírek szerint Erzsébet hercegnő állapota javult. A fővárosban és az egész országban ma mindenütt istentisztelet volt, amelyen a hercegnő felgyógyulásáért könyörögtek. A metropolian tartott istentiszteleten a kormány tagjai, a katonai és polgári hatóságok képviselői is résztvettek. Ferdinánd király május 15-én reggel Mária királynéval együtt Konstancában hajóra szállt nagybeteget leánya meglátogatására. A hivatalos lap mai száma királyi dekretumot közöl, mely szerint a királyi távollétében a királyi hatalmat a minisztertanács gyakorolja.

— **A nagybeteg Csernichovszky javára indított gyűjtésünkre ma a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkhöz:** „Ezra“ Zsidó Ifjúsági és Kulturregysület Alba Iulia gyűjtése. Hozzájárultak: Ezra Zsidó Kulturregysület, Morénó Manó, Fuchs Nándor, Erdélyi Kereskedelmi Bank Rt. 50—50 lei, Gyulafehérvári zsidó gimnáziumi ifjúság 60, Schwartz Zsiga 30, Glück Fülöp, Tanner Berl és Grünfeld N. 20—20 lei, Glück Magda, Naftali S.-né, Panet Ernő, Treitler Izidor, Herz Samu, N. N., Simon Testvérek, N. N., Simon Józsa, Judovics Jenő, Hirsch Béláné, Ritter Sándor, Hammermann Sz., N. N., Veszprémi Jenő, Rosner L., Klein Jakab, Meisner József 10—10 lei, Ábrahám, Zeller, Klein Sándor, Seidenfeld Lipót, Rosenberg, Deutsch, Salamon Mátyás, Weil Ernő, Lobstein Lázár, Mózes Sándor, Kellen Henrik, Klärman B., Herschkovits Manó, Szegő Géza, Tanner Carl, Ábrahám Izsák, Fried Pál, Goldmann József, Schwartz Teréz, Gottlieb G., Weisz Adolf, Klein, Nuszbaum, Lónyai A.-né, Stern Miklósné, Grün Herman, Löben L., Mágó, Löwy Zsiga, Katz Béla, Kohn Janka, Baruch Jenő, Dávid Hermanné 5—5 lei, Schwartz N. 6 lei. Összesen 701 lei, eddig befolyt 1830 lei, összesen 2531 lei.

— **Aláírták az olasz- finn kereskedelmi szerződést.** Génából jelentik: Az olasz- finn kereskedelmi szerződést ma aláírták.

— **A Sfatul tiltakozik a záróra megállapítása ellen.** Hosszas tanácskozás után a munkaidő kérdésében meggyezés jött létre a kereskedelmi alkalmazottak és a kereskedők megbízottai között és pedig abban a formában, hogy az üzletek nyitva tartandók délelőtt fél 9-től fél 1-ig és délután fél 3-tól fél 7-ig; az élelmiszerüzletek kivételesen 7-ig tarthatók nyitva. A Sfatul azonban a következő napon bejelentette Metes prefektusnak, hogy a munkaidő kérdésében történt megállapodást nem tekintheti érvényesnek, mert a Sfatul képviselőinek nem volt hivatalos meghatalmazása. Az Erdélyi és Bánáti Alkalmazottak Szövetsége tiltakozását fejezte ki a Sfatul Negustorec magatartása ellen. Megállapították, hogy a meggyezést ilyen ürüggyel nem lehet hatálytalanítani, mert bebizonyítható, hogy a munkaidő kérdésében történt meggyezést mindkét részről meghatalmazott kiküldöttök kötötték. Ezt a tiltakozást írásba foglalták és átgyújtották Metes prefektusnak, a Sfatul elnökségének és a munkaügyi felügyelőségnek.

— **Ujabb éhségkatasztrófa fenyegeti Oroszországot.** Bécsből jelentik: Oroszországból érkező hírek szerint az európai Oroszország délkeleti részén sáskapusztítás következtében több mint 14 millió hektár földön nem lesz termés. A moszkvai „Pravda“ szerint az éhség még borzalmasabb lesz mint tavaly volt.

— **Bezúrtak egy jassil lap szerkesztőségének ablakait.** Jassiból jelentik: Az egyetemi hallgatók egy csoportja nagy tüntetést rendezett az „Opinia“ című lap ellen, amelynek az ismeretes egyetemi konfliktus ügyében elfoglalt álláspontját kifogásolják. A diákok bezúrták a lap szerkesztőségének ablakait.

— **Hajózhatóvá teszik a szulinai csatornát.** Bukarestből jelentik: Szulinában tegnap összeült a nemzetközi Dunabizottság, amely a szulinai csatorna hajózhatóvá tétele felől tanácskozott. Trepicht angol admirális a Cardiff hadihajó fedélzetén Szulinába érkezett. Az admirális a román haditengerészetet is meglátogatta.

— **Zsidó frontkatonák gyűlése Berlinben.** Berlinből jelentik: Az egykori porosz urakháza épületében kedden gyűlést tartott a zsidó frontkatonák birodalmi szövetsége. A kormány két reichswehrtitel hivatalosan képviseltette magát a gyűlésen. Az antiszemitaik különböző módon erőlködtek a gyűlés szétugrasztására, szidalmazták a volt zsidó frontkatonákat, be akartak hatolni a terembe, de a rendőrség megakadályozta őket e szándékukban. Von Albert ezredes hosszú beszédében ismertette a németországi faji problémát és kimutatta, hogy a német népben az évezredek együtelt hatásán sok zsidó faji vonás szívargott át és az utolsó háborúban is sok német hadvezér zsidók leszármazottja volt. A szónok aztán az antiszemita propagandáról beszélt, amely a német népnek csak ártalmára lehet. Aztán felsorakoztatta a bizonyítékok egész legióját, amelyek igazolják, hogy a zsidó katona a világháborúban mindig helyt állott. Dr. Goldschmidt egészségügyi tanácsos a Bnei Brith nagypályájában szólt fel és hathatós érvekkel támadta Ludendorff állításait a zsidók ellen. Harnisch író védelmébe vette Ludendorffot, aki könyvének újabb kiadásában rágalmsait visszavonta. Az író tiltakozott az ellen, hogy dr. Max Neumann, a német nemzeti zsidó szövetség elnöke nem engedték a gyűlésre. Dr. Paul Nánán kijelentette, hogy az intézkedés nagyon is helyénvaló volt, mert Neumann többibben a Németországban élő zsidó tömegek nagyrészt azzal vádolta, hogy nem tanúsítottak hazafias magatartást.

— **Megvonják a végleges határt Románia és Magyarország között.** Bukarestből jelentik: A román-magyar határ megállapítására kiküldött szövetséges bizottság befejezte a határvonal kartografikus megállapításának munkáját és a legközelebbi napokban megkezdte a határ tényleges megvonását. A határmegvonás ünnepélyes külsőségek között fog kezdődni a román és magyar kormányok kiküldöttjeinek részvételével.

— **Kisebbségi nyelvhasználat a csehszlovák vasutnál.** A kassai vasuti igazgatóság körrendeletet küldött szét az egyes állomások vezetőségeihez, melyben utasítja a hivatalokat az állam hivatalos nyelvén kívül a kisebbségekkel szemben a magyar, német, illetve rutén nyelv használatára. Ez a 20760 II. 22 sz. rendelet fel is sorolja az egyes városokat a kisebbségi százalék megjelölésével, melyek közül a következő érdekesebb adatokat közöljük itt: Kassa 23-1 százalék magyar, Gölnicbánya 20-9 százalék német, Iglo 24-5 százalék magyar, Szepessombat 23-1 százalék német, Késmárk 46-2 százalék német, Bártfa 27-3 százalék rutén, Ólubló 20-8 százalék rutén, Királyhelme 92 százalék magyar, Nagykapos 60 százalék magyar.

— **A lett kormány követe Bukarestben.** Bukarestből jelentik: A lett kormány romániai követe, Suchta ma ideérkezett, hogy a királynak bemutatassa akkreditáció levelét. Miután a király Athénbe utazott, Suchta visszautazik másik állomáshelyére, Varsóba.

— **Rendezik a német megszállás számláját.** Bukarestből jelentik: A május 20-án kezdődő német román konferencián az alábbi kérdéseket fogják tárgyalás alá venni: a Banca Nationalának a Reichsbanknál lévő letétjének visszaadása, az ellenséges megszállás számláinak rendezése, a német adósságok rendezése a bukaresti szerződés kezdetétől számítva, a Romániát a versaillesi békeszerződés értelmében megillető javak kiszolgáltatása, a Banca Generala bankjegyek likvidálása, végül a Romániában zár alá vett német javak ügye.

— **Fegyverszünet a tőke és a munka között.** Berlinből jelentik: Hüdges szakszervezeti elnök londoni nyilatkozata szerint a tőke és a munka közt tízéves fegyverszünetet kellene kötni. Londoni körök a javaslatot komoly megfontolás tárgyává kell tenni.

— **Forrongás két regátbli községben.** Bukarestből jelentik: Gogosi és Grecesti falvakban forrongás tört ki, amely véres összeütközésekre vezetett. A rend és nyugalom csak hosszú idő múlva állott helyre.

— **A román haditengerészet a belgrádi esküvőn.** Bukarestből jelentik: Galatzból holnap elindul egy román hadihajó-escadron és a Stefan Cel Mare királyi jacht, hogy a belgrádi esküvőn a román haditengerészetet képviselje.

— **„A magyar nép szegénynek, szerencsétlennek érzi magát.”** Párisból jelentik: A „Temps“ legutóbbi száma cikket ír a magyar jövőtéről. A lap megállapítja, hogy Magyarország nehéz helyzetben van és ezért a jövőteli követelések komolyan vesélyeztetheik az ország belső békéjét. A magyar nép azt hiszi, hogy máris többet fizetett, mint a többi legyőzött állam és szegénynek, szerencsétlennek érzi magát. E kérdés egyedüli helyes megoldása — fejezi be cikkét a „Temps“ — az igazságos közélet.

— **Az angol arisztokrácia tiltakozik az ellen, hogy Ottó Londonban neveljék.** Budapestről jelentik: Pozsonyi távirat szerint az angol arisztokrácia tiltakozik az ellen, hogy néhai Károly exkirály legnagyobb fia, Ottó, Londonban nevelkedjék és hogy nevelését magyar főurakra bizzák.

— **Május 22-től június 13-ig nem szabad gyülekeket tartani Magyarországon.** Budapestről jelentik: A kormány eltöltötte a politikai és a népgyülekeket. Május 22-től június 13-ig semmiféle összejövetelt nem engedélyez.

— **A határkiigazítás és az aggteleki cseppkőbarlang.** Kassáról jelentik: A csehszlovák-magyar országhatár a legszébb, világhírű természeti kincsét az aggteleki cseppkőbarlangot keresztüléveli. A barlang déli bejárata magyar területre esik, a tőle 10 km-re fekvő kijárat azonban már csehszlovák területen van. A Toronytető déli oldalán, a barlang magyar területen lévő bejáratánál magyar őr áll, az északi kijáratot csehszlovák csendőr őrzi. Hogy a határ hol vágja ketté a barlangot, a „török mecseten“ vagy a „nagy ebéd-lőn“, vagy talán a „paradicsomon“, azt senki sem tudja, mindössze annyit tény, hogy az új államalakulás óta a barlang el van zárva a látogatók elől. A határkiigazító bizottságnak munkáját képezi, hogy az ily nyilvánvaló abszurdumok megváltoztassanak s mivel a bizottság most végzi munkáját, csehszlovák részről akció indult meg, hogy a barlangot, a világ második cseppkőbarlangját csatolják egészen a csehszlovák köztársasághoz. A magyar tudósok is akciót indítottak ez ügyben és Cholnoky Jenő professzor legutóbb nagyobb cikkben történelmi tanulmányát, hogy a barlang magyar terület maradjon.

— **Két gyermek vízbe fullt.** Bukarestből jelentik: A Lázár-liceum igazgatójának, Jonescunak két gyermeke vasárnap a Pasarca-tavon csónakázott. A csónak felfordult és mindketten vízbe fulltak.

— **Öt irat — félmillió lei.** Buzából jelentik: Az államfőnöki hivatalban vasárnap eltűnt öt irat, amelyeknek értéke félmillió lei. Az okmányokat egy brailai bank küldötte egy gabonakereskedőnek.

— **Meteorhullás Virginiában.** Londonból jelentik: Virginia államban, Brecowen mellett, egy óriási meteor hullott le, amely ötszáz láb mélységű gödröt vajt ki. A meteorhullás előtt földrengés volt érezhető.

— **Dublinban a munkások lefoglalják a gyárakat.** Londonból jelentik: Dublinból jelentik: „Times“, hogy az ottani transzportmunkások több fontos gyárat hatalmukba kerítették és azok üzemét saját részükre foglalták le.

* **Pénztárazatok, iparvállalatok figyelmébe!** Mindenfajta raszterezett könyvet jutányosan, gyorsan és pontosan készít Singer Henrik vonalzó intézete Szatmáron. Erdély legelősebb üzleti-könyv készítője. A legspeciálisabb könyvet 3 nap alatt elkészíti.

* **Lakók, háztulajdonosok figyelmébe!** Az új lakbérleti törvény hitelő magyar fordítása szakszerű magyarázatokkal ellátva kapható a Fraternitas nyomdában, Uj Kelet kiadóhivatalában (Brassai-utca 10), minden könyvkereskedésben és az Uj Kelet összes vidéki elárústitóinál.

* **Igazi mestermű, ahogyan Czink-nél ruhát festenek és tisztítanak.** Gyár: Kolozsvár, Dézsma-utca 7.

* **Ben Aroly bey és Annie Aroly,** akiket csodálatos produkcióikból ismert meg a közönség, Kolozsvárra érkeztek és a Biasini nagytermében 18-án kezdik meg fellépésüket. Az előadásokon a közönségnek része lesz mindazokban a nagyszerű eredményekben, melyeket a művészpár a modern búvészet, illúzió és okkult tudományok terén elért. Kolozsváron nagy az érdeklődés fellépésük iránt s jegyeiket 30, 20, 15 és 10 lei árral (adóval együtt) szerdától árulja a Biasini jegypénztára. Előadásai kezdete pont kilenc.

Missis Mand a kiváló amerikai gondolatolvasónő Str. Cogalniceanu (Farkas-u.) 5. szám alatt mutatja be a távolbalátásának és a multba visszazésésének utóélettelten csodáit. Már a belépésnél vezeték és keresznevén szólítja Önt.

Fényképészeti műtermet
megvételre keresek. — Ajánlatok forgalom s részletesebb megjelöléssel kéretnek: „Hermes“ hirdetőbe Brassó, Buzasor 9. 38261

Kupferstein M. uri szabótermében
elegáns öltöngők és felöltők készülnek jutányos árak mellett.
Francia divatlapok. Finom angol kelmék állandóan raktáron.
Cluj, Unió-utca 18. szám.

és bet
Ka

Prága,
Európában
Karpatska
között jele
el e földde
Két ellenté
Míg a pro
ság veszi
a részét,
dóság él i
Karpatska
lakja: ru
Százhusze
szegény fe
mezőgazda
lalkozik. A
nyos egé
vetkeztébe
ragályok s
köt. Az i
bőzik meg
től és
ékelődött.
olyan nag
a zsidók
itt, viszo
ahol ann
mint Karp
ság hatva
megélhető
kozása a

1. Zsi
250 család
lád. 3. F
(szabó, c
talos) 12
család. 6.
rekedő
kozások
lád. 9. F
család. 1
mezőgaz
falusi sz
tokosnál
Bár mu
legsúlyos
telen élni

A lei
zsidókkal
nagyszám
zsidók.
teljesen i
mával sz
tenciák s
koldusok
usályho
amiben e
zsidóság
nyire vá
zsidóság
él. A h
helyzete
a legnag
teljesen

A su
sok me
ska Rus
októbere
Közleke
és hatás
tétlen v
időre 13
Munká
denitt,
a Joint
sítás b
Karpats
megjav
munka
képessé
kell jut
őket: e
szekisk
van jók
és kör
gosító
kedők
A jeler
ezer zs
volt, s
a zsidó

A dis
féle
alatt
már
áll
3755
cégt

KÖZGAZDASÁG

Harc a Rímamurányiért

Az Uj Kelet tudósítójától

Budapest, május 15. Már a múlt évben kevésen mult, hogy a Stinnes-tröszt meg nem szerezte a Rímamurány-Salgótarján-i Vasúti R. T. részvénnytöbbségét. A Rímamurányi bankár csoportja akkor tömegesen emelést végzett a támadást. A Rímamurányi részvénnytöbbsége a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Wiener Bankverein trezortjaiban fekszik. A bankcsoport a múlt évi példából nem okult, holott nyilvánvaló volt, hogy Stinnesék már hetek óta erősen vásárolják a Rímamurányi részvényeit. Az uolsó pillanatban tértek észhez a Rímamurányi bankárai és most eszszármással biztosítják maguknak a részvénnytöbbséget. Az operáció abból áll, hogy 26 millió koronával felemelik az alapítókét, melynek ellenében 130.000 drb. új részvényt bocsátanak ki. Ebből a részvénytömből 25.600 drb. ot kihat magának a bankcsoport és ezeknek többes szavazati jogot biztosít. Ezek a részvények legkésőbb tizenöt év múlva bevonatnak, legfeljebb 5 százalékos osztalékjogosultsággal bírnak és esetleges felszámolás alkalmával csak névértékük erejéig jöhetnek számitásba.

A Rímamurányi részvényekben eszközölt nagyarányú vásárlások, belestek a budapesti tőzsdén páratlan hausse-mozgásban. Ez a hausse-mozgalom a Rímamurányi részvényeket 5675, a Salgó-részvényeket 12.650 koronára vitte fel. A nagy hausse hirtelen zuhanások következtek a budapesti tőzsdén és a Rímamurányi és a Salgó a bourse első napján 5350 illetve 8800 koronával hagyták el a piacot.

A Rímamurányiért folytatott harc élénk visszhangot váltott ki a bécsi tőzsdén is, annál inkább, mert innen igazgatták a két papírban a budapesti tőzsdén eszközölt vásárlásokat. Tudósítónknak alkalma volt a bécsi bankvilág egy igen jelentékeny exponensével a Rímamurányi többségbiztosító manőveréről beszélgetést folytatni, aki a következőket mondta:

— Egy bizonyos részvénycsoport számára biztosítandó többsé szavazati jog nem egészen új gondolat a bécsi pénzügyvilágban. A majorizálásnak ezt a módját nagyban alkalmazta a békekötés óta a német ipar. De Bécsben már tíz évvel ezelőtt kezdeményezte ezt a részvénytípust Popper Bernát, épen annak a Wiener Bankvereinnak az igazgatója, mely a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal együtt a Rímamurányi többségének birtokában van. Ausztriában, ahol a részvénytársaságok alapítása koncesszióhoz van kötve, ez a részvénytípus nem változhat meg. Minden ilyen vagy ehhez hasonló törekvést megghisítottak eddig a koncessziós hatóságok. Sem Magyarországon, sem Németországban nem kell koncesszió a részvénytársaságok alapításához és így a dolog ezekben az országokban megvalósítható. Az utódlállamokban még nem ismerik ezt a részvénytípust.

Belföld

(x) Képzik a harmadik petróleumvezetékét. Bukaresti munkatársunk jelenti: Romániának a háború előtt két teljesen képzett petróleumvezeték volt a konstancai kikötőbe. A vezetékrendkívül megkönnyítették a forgalom lebonyolítását, amennyiben a finomítók-ból egyenesen a kikötőbe vezettek és így a petróleumvonatok járatását ezen a vonalon teljesen feleslegessé tették. Időközben egy harmadik petróleumvezeték építéséhez fogtak hozzá, amely Giurgiuba vezetett volna. Ezzel részben azt akarták elérni, hogy a főváros petróleumellátását megkönnyítsék, másrészt

pedig, hogy a tengeri kikötőket, amelyek forgalma erősen megnövekedett, tehermentesítsék olyan módon, hogy Giurgiuban egy második petróleumkikötőt állítsanak fel. Ez a harmadik vezeték azonban csak Bukarestig épült ki, további kiépítése lehetetlen volt, mert nem állt ott semmi pénz sem rendelkezésre. Az állami petróleumvezeték igazgatósága jelentésben közölte a kormánnyal, hogy a konstancai vezeték az államnak semmi jövedelmet nem hoznak mindaddig, amíg a harmadik petróleumvezeték ki nem építik, de viszont ennek a kiépítésére az igazgatóság nem tudja előteremteni a szükséges anyagi eszközöket. A kereskedelmiügyi miniszter mindamellett azt válaszolta a beadványra, hogy a harmadik petróleumvezeték az első kettő jövedelméből kell felépíteni, aminek következménye persze az lett, hogy az állam, amelynek a harmadik vezeték havi hárommillió tiszta nyereséget hozna, ráfizet a két vezetékre s a harmadik kiépítéséhez nem ad pénzt, holott az egy esztendő alatt nemcsak meghozná az építési költségeket, hanem egyúttal megtértené a hatalmas adminisztrációból származó díjcsúcsokat is. Minthogy ez az állapot soha nem volt fenntartható az ország petróleumiparának súlyos sérleme nélkül, a romániai petróleumvállalatok most elhatározták, hogy az államnak kedvező feltételek mellett harmencmillió kölcsönt bocsátanak a rendelkezésére, hogy a harmadik petróleumvezeték kiépítse. Az államnak ezzel szemben magára kell vállalnia azt a kötelezettséget, hogy a giurgiui kikötőben modern petróleumkikötőt épít fel.

(x) A 99-es állami járadék lebélyegzése. Bukarestből jelenti: A pénzügyminiszter a 99-es járadék lebélyegzésével kapcsolatban elrendelte, hogy ezen járadék zsidó tulajdonosai igazolni tartoznak román állampolgárságukat, illetve azt, hogy az ország területén születtek.

(x) Monopolizálni akarják a gabonakereskedelmet. Bukarestből jelenti: A „Lupta“ szerint a kormány a gabonakereskedelmet monopolizálni akarja, az exportot az exportörök közti nyilvános árveréssel fogják lebonyolítani.

(x) Lovakat osztanak szét a romániai mentelepek között. Bukarestből jelenti: A kétezerháromszáz Németországból újabban érkezett lovat a bukovinai, beszarábiai, erdélyi és regábeli mentelepek között fogják felosztani.

(x) Legközelebb konvertálják a a külföldi kincstári bonokat. Bukarestből jelenti: A kormány értesítést kapott Párisból és Londonból, hogy a külföldön levő kincstári bonok ügye teljesen rendezett van és konvertálásuk a legközelebbi időben megtörténhetik.

(x) Beszarábia termelési statisztikája. Bukaresti munkatársunk jelenti: Beszarábia egyike volt annak idején az orosz birodalom legtermékenyebb részeinek. Termeléséről azonban Romániához való csatolása óta semmiféle statisztikát nem készítettek. Nemrégiben a kormány elrendelte, hogy az ország területén található mezőgazdasági termékeket írják össze, hogy ennek alapján megállapíthassák, melyek azok a mennyiségek, amelyeket a kivitel számára szabadá lehet tenni. A Beszarábia vonatkozó statisztika most készült el. Eszerint az ország eme részén a következő mezőgazdasági termények vannak beraktározva: gabona 15.379 vagon, egyéb táplálkozásra alkalmas növényi anyagok 2104 vagon, konzervált gyümölcs 103 vagon, bor 5586 vagon, takarmány 5294 vagon.

1323 Utazó bőrönd és táska legjobb minőségben kapható Farnati bőröndösnél Cluj, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

Külföld

(x) Élénk forgalom az Alduna felé. Bécsből jelenti: Regensburgból jelenti: A dunai hajózás az utóbbi hetekben nagyban emelkedett. Föl-fel is állandóan sok megrakott hajó jött. A Dunán felfelé való hajózás mind nagyobb terjedelmet nyer, de az eddigi sűrű forgalomnak még tovább fejlődésével is számolni kell. A dunai forgalom kialakulására nagy befolyással volt az, hogy a bulvár és román kikötők felé irányított forgalom tarifáját 40 százalékkal csökkentették. Ennek a tarifaszállásnak következtében már az utóbbi napokban is nagyobb számú hajó indult az aldunai kikötők felé. Különösen a romániai kikötők felé indult sok áru.

KÖZPONTI HÖLGYFÓRÁSZ ÉS MANIKÜRSZALON Cal. Reg. Ferd. 13. (udvarban)

Hajfestés, hajmunka, fejmosás, ondulolás, fésülés legmodernebb, legjobb kivitelben. Hajat veszek! PÉTERFI JULISKA

Agyag és Vagyipar Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontszirt, m. t. r. ágyát, szappant, kocsikenőcsöt, gépszirt, téglát stb.

Vesz: csontot, száraz és vizes huzlást, nyers és olvasztott fagyut.

ÁTUTALÁSOKAT!

a külföld bármely részébe legszolidabban eszközöl a

Forgalmi Bank Rt.

Cluj, az Urania palotával szemben. Idegen pénznemek vétele és eladása, folyó számlák, lombardkölcsönök, betétek naptól-napig a legmagasabban kamatoztatnak. Telefon 1-69 és 7-25.

Kereskedők figyelmébe!

Allandóan nagy raktár harisnya, rövid, galanterie és acéláruban. D. M. C. himzőpamut. Garantált 400 yardos (kutyafejű) cérna.

Glória nagykereskedés Cluj, Calea Regele Ferdinand 30. Széki-palota. Interurban telef. 549.

Megjelent

S. J. Agnon világhírű regénye

És a meggörbödött kiegyenesedik

A díszesen kiállított, famentes papírra nyomott könyv megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

!!!

A regény bolti ára 30 lei.

Az Uj Kelet előfizetői 25 leiert kapják.

Tábladveget minden mértékben, lámpadűt, kristálytűhöz kámpacsó és csiszolt üvegrukot, demijonokat raktárról azonnal szállítunk 1262

Ausländer Testvérek

Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 39 Telef. 9-54. En-gros! En-detail!

Szalmit postán utánvét mellett pontosan szállít 1344

Winkler Már & C. szalám gyára

Cluj, Piata Mihail Viteazul (Széchenyi-tér) 39. Telefon 12-90. Árjegyzék és מוצר קיבנאטרא ingyen.

Hercules gy. mekkac-igyar Rt.

Főlerakat Baumzweig Arnold, Cluj Strada Reg. Ferdinand (Wesselényi M. u.) 25. szám. Állandó nagy raktár mindenféle gyermekkoszokban. Árjegyzéket Engros kívánatra küld. Engros 3451

Viszonteladóknek

módjukban van nagy tétel

berndorfi

alumínium

főzőedény

jutányos beszerzésére. Nagyban ár 60 L. kg.-ként

J. Wappner

ház- és konyhaedények nagy raktára Bukarest,

Cal. Victoriei 64

str. Lipsceani 73

SZÍNHÁ

Az Ujvá

rekben az id

ményének

kimagasló

Zaharia op

Ligeti Józse

Bródy Mik

ünnepelet in

című egyfel

Lengyel V

Izsáki Margi

hez. Meglep

Z. Erzsébet e

tápreproduk

az író méltá

Kaczér Illés

a Friedmar

„Ellenzék“

társra sportá

kiadóhivatal

MA

Szerda: A s

Rubikon

szakáll.

nem em

Berky L

vendéggj

Altalán

Csütörtök: H

Uj szer

Opera-b

Péntek este:

Tompa

játékává

Szombat d. u.

(Tizenhá

olcsó hel

tanár.)

Szombat este 8

(Operett

helyárak

Tompa

Vasárnap d. u.

Vasárnap este

vendéggj

Vasárnap este

rette-ujd

vendéggj

Napi bér

Hétfő: A Reic

donság,

déjjáték

Napi bér

A műsorra tíz

megváltat

A Reichstad

a bemutató el

históriájának

op

cím: A Reich

Budapesten ig

cimszerepet To

nap és hétfőn

adják.

Egyetem m

a Dorian filmv

Csókivásár, fősz

szombat, vasár

látványos films

leány, főszerep

Urania mo

péntek izgalma

a Légi kalózok

bus lakója, kör

filmszínmű, f

Mattyasovszky

Szerdán Egy

Urania mozg

cséltenség áldo

szere nagy dísz

szoron kívül kiv

Mérsékeltlen em

órakor.

Első Erdély

CLUJ-KOLOZSV

Gyárt és áll

ékszeráruban

kákat javítás

lódí és hamis

vésnökli mű

arany és fo

lemezek s

Nem

Telefon int. 2

„J

Szarut, szarut

és csontot, va

hulladékot leg

Szaru-

és csont

Lesz

Ha gyorsan hiszolgált, pontososan kimért és jó tüzfát akar, forduljon a Frenkel-fatelephoz (volt Janovitz és Tsa) Strada Aprinjoardul (Gyufagyár-u.) 13. Telefon 2-90, 4-01, 2-64.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Az Ujvári jubileum művészi sikerében az idény leggazdagabb eseményének ígérkezik. Az ünnepség kimagasló programja D'Arin Zaharia operaénekes hangversenye, Ligeti József klasszikus táncai és Bródy Miklós zeneszerzeménye. Az ünnepelt író „Szezonkeresztények” című egyfelvonásosában Izsó Miklós, Lengyel Vilmos, Oláh Ferenc és Izsáki Margit jutnak kitűnő szerepekhez. Meglepőnek ígérkezik Barnáné, Z. Erzsébet egészen újszerű és irodalmi táncprodukciójával. Az előadás előtt az író méltatását Sas László vállalta. Kaezér Illés konferálni fog. Jegyeket a Friedmann könyvkereskedés, az „Ellenzék” kiadóhivatala, a Sugár & társa sportáru-cég és az Uj Kelet kiadóhivatala árúsítanak.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Szerda: A szellem. (Ujdonság 2-odszor. Rubikon. Ujdonság 2-odszor.) Mózes szakállja. (Ujdonság 2-odszor.) A színész nem ember. (Ezenkívül magánszámok. Berky Lili és Gózon Gyula bucsu vendégszereplésével. Premiére-helyárakkal. Általános bérletszűnetben.)
Csütörtök: Hoffmann meséi. (Opera-repriz. Új szereposztással. Opera helyárakkal. Opera-bérlet 19. szám.)
Péntek este: Kék mazur. (Somogyi Emmi, Tompa Béla és Ekeis Ferenc vendégszereplésével.)
Szombat d. u. 3-órakor: Dérnyé ifiasszony. (Tizenharmadik ifjúsági előadás, igen olcsó helyárakkal. Előadó: Bakó Kálmán tanár.)
Szombat este 8 órakor: A Reichstadti herceg. (Operette-ujdonság, először. Premiére-helyárakkal. Premiére-bérlet 29. szám Tompa Béla vendégszereplésével.)
Vasárnap d. e.: Ujvári jubileum.
Vasárnap d. u.: A vig özvegy. (Tompa Béla vendégszereplésével. Olcsó helyárakkal.)
Vasárnap este: A Reichstadti herceg. (Operette-ujdonság, 2-odszor. Tompa Béla vendégszereplésével. Premiére-helyárakkal. Napi bérlet 145. szám A.)
Hétfő: A Reichstadti herceg. (Operette-ujdonság, 3-adszor. Tompa Béla vendégszereplésével. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 146. szám, B.)
A másorra tűzött előadások jegyei előre megváltathatók a színház pénztáránál.

A Reichstadti herceg. Szombaton este lesz a bemutatkozó előadása a Sasiók regényes történetének operett-kötésben. Az új operett címe: A Reichstadti herceg. Bécsben és Budapesten igen nagy sikere volt. Nálunk a címszerep Tompa Béla fogja játszani Vasárnap és hétfőn este is a Reichstadti herceget alakítja.

Egyetem mozgóban: Szerda, csütörtök a Dorian filmvállalat nagyszériű vigjátéka a Csókivásár, főszerepben Benny Porten. Péntek, szombat, vasárnap az amerikai Pathé-gyár látványos filmszínműve, a Titokzatos hablény, főszerepben Anita Stewart.

Uránia mozgóban: Szerda, csütörtök, péntek igalmás Harry Piel kalandtörténet. A Légi kalózok. Szombat, vasárnap Börtön bus lakója, könnyekig megható mozgalmas filmszínmű, főszerepben Törzs Jenő, Matyasovszky Ilona, Bojda Juci.

Szerdán Egyetem mozgóban, csütörtökön Uránia mozgóban a lupányi bányászaton esztendőszünet alkalmából hátramradottjai részére nagy díszelőadás. A rendes moziműsoron kívül kiváló művészegyüttes lépett. Mérsékelt emelt helyárak! Kezdeté fél 10 órakor.

Olcsó Erdélyrezi Óraszerárúgyár

Gyárt és állandó raktár mindenféle óraszerárúgyban. Vállal rólis munkákat javításokat és alakításokat. Valódi és hamis ékkövek. Foglalt és vésnői műterem. — Fogászati arany és forrasztó, húzalok és lemezek arany és ezüstben. Nemesfém beváltó! Telefon int. 2-13. — Sürgőcím: „Juvaere Cluj” 1273

Szarut, szaruhegyet, aggancsot, husolást és csontot, valamint mindennemű tőr-nyílhegyeket legmagasabb napi árral vásárol. Szaru- és csontárúgy Rt. Cluj 1310

Valutapiac május 16-án

TŐZSDÉK	Lei	eseh kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	oszt. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy. márká	dollár	holl. forint	török font	svéd kor.
Bukarest valuta deviza	---	275	5250	13	27	735	---	1950	625	193	98	380	142	---	97	---
Bécs valuta deviza	71	191	35 1/2	890	1900	520	---	1270	440	3350	---	240	9900	---	---	---
Prága valuta deviza	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Berlin .. valuta deviza	---	550	---	262750	5565	1520	---	31750	3745	1273	---	---	28635	11175	---	---
Zürich .. valuta deviza	---	1000	183	4745	---	2755	---	575	68	2321	18750	13	520	---	---	---
Paris valuta deviza	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Budapest valuta deviza	545	1492	276	---	---	---	---	---	---	---	---	---	748	---	---	---
	---	1405	276	7100	---	4087	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Szilágyi Eleonóra Rt.

Alánja: Likőr, rum kütönlegességélt. Elsőrendű pezsgőt és borait. Szesz nagyraktár. 1289

Hitter és Breuer

szesz, bor, sör és pálinka nagykereskedők
Oradea-Mare—Nagyvárad
Gilányi-u. 8. sz.
Saját főzdeknben termelt gyümölcs-pálinkák és borpárlat 1351

Eladó likörgyári berendezési és felszerelési tárgyak

és pedig lepároló- és szűrőké-szülékek, üstök sörfejtő- és dugaszoló gépek, hordók üvegek stb.
Stella Árukereskedelmi Rt.-nál
Marosvásárhelyen.
3840-1

Bárdos Jenő

(Au Bon Gout) Főtér 4.
Összes párisi szövet, selyem, kabát, toilette és divatújdonságai 1282 megérkeztek.
Telefon: 917. Olcsó árak!

Ha szép és elegáns ruhát akar, látogassa meg
Herkovits Jenő
férfi szabót str. Baba Novac (Bethlen-u.) 10., ahol bel- és külföldi szövetek állandóan raktáron vannak. 000
Pontos kiszolgálás. 1337
Szolid és olcsó árak!

WOHANKA

Nyersolajmotorok, benzinmotorok, lokomobilok, kőjáratok, koptatók, dara- és dertetisztitók, radialszíták raktáron.

Wohanka és Tsa Utóda Rt.
Bizományi raktára, Oradea-Mare
Magyiac-tér 14. szám.

Kereskedők figyelmébe!

Grohmann-fejtő szövőfonal kapható!

Megérkeztek a legújabb mintájú **Cosmanos**, gyapju, mosó, himzett és kasmér fejkendők, valamint női szövetek állandóan raktáron.

Judovits Lázár

Telefon 858.

kendő, szövet és szövőfonal engros üzletében 0000000000 Cluj, Szép-utca. 0000000000

ENGROSISTAK PROGRESS

DETAILISTÁK
legolcsóbban vásárolhatnak a 1312 rövidáru import cégnél
Oradea-Mare Nagypiac 5

MODERN ÜVEGCISISZOLDA és TÜKÖRÁRUGYÁR

PÉCHY és TÁRSA
Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna (Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1381
készíti a legszebb tükröket és butorüvegeket minden méretben és mennyiségben
Ujrafoncsorozási Kérjen árajánlatot!

Engros eladás!

1342
Rövid, norinbergi, galanterie és papírárúrok külföldről raktárra érkeztek
Simplon-aruház
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 25. sz. Főpostával szemben. Szakmabeli segéd felvétetik.
Engros eladás!

DMC himző pamut L 4-50

Gyermek zokerli minden színben lei 9. Mindenféle női és férfi harisnyák a legjobbak és legolcsóbbak

Imre Lajosnál

Wesselényi és Szép-u. sarok. Intr. telefon 549.

Leszállított árak! Női tehér, vászoncipők ez előtt 199.— most 164.— lei. "BATA" Cluj, Főtér 9.

SPORT

Kolozsvár és Marosvásárhely sportháboruja

Az Uj Kelet tudósítójától

A romániai egyetemes sportélet a geográfiai helyzet és a zavartalan fejlődés lehetőségei érdekében már régóta szükségét érezte az adminisztráció decentralizálásának. A FSRR vezetősége elvileg már korábban hozzájárult az autonómia kiterjesztéséhez, amit a májusi közgyűlés is szankcionált. Ennek eredményeként újabb Comitetul Regionalokat állítottak fel Aradon, Nagyváradon, Marosvásárhelyt és Jásziban. Természetesen a kibővített hatáskör relative megszorította azoknak a sportcentrumoknak működési jogát, amelyek eddig a most önállósított városok sportügyeit intézték. Ily módon az eddig Kolozsvárhoz tartozó és csak Subcomitetul Regionalal rendelkező Marosvásárhely is a jövőben önállóan fogja intézni sportügyeit. A Subcomitetul Regional működési joga ténylegesen csak a bajnoki szezon befejezése, tehát június 15-ike után nyílt volna meg, a bukaresti közgyűlés határozata értelmében pedig a teljesen önálló Comitetul Regional csak július elsejétől kezdődőleg vette volna át az ügyek intézését. Marosvásárhelyt általában az adott körülmények megköveteltései való szabadulás végya jellemzi. Megnyilvánult ez a székelly főváros politikai, közgazdasági, irodalmi és művészeti életében, legutóbb pedig a sportban is. A Marosmenti Alosztály vezetőinek ambícióját nem elégitette ki a június 15-iki, illetve júliusi terminus és működésüket a teljes önállóság élvezete mellett már most megkezdték. Ennek eredményeként a Marosmenti Alosztály — bár jöhiszeműen — súlyos összeütközésbe került feleltes fórumával, a kolozsvári Comitetul Regionalal. A kolozsvári kerületi bizottság megkérdése és jóváhagyása nélkül kötötte le a Marosvásárhely—Brassó válogatott mérkőzést és a kolozsvári kerületi bizottság tilalma dacára szerepeltette ezen a mérkőzésen Geller és Gácsi játékosokat, akik a budapesti BAK-ból jöttek Marosvásárhelyre az MTK-hoz.

A kolozsvári kerületi bizottság természetesen nem vehette tudomásul a hatásköri túllépésnek ezt a flagrans megnyilatkozását, miért is elrendelte, hogy a kolozsvári CFR csapata utazzék le Marosvásárhelyre és játssa le a bajnoki mérkőzést az MTE csapatával. A marosvásárhelyi sportvezetők kénytelen-kelletlen tudomásul kellett vegyék a kolozsvári Comitetul Regional intézkedését, be is iktatták a programba a válogatott mérkőzés elé a két csapat bajnoki találkoztát, de csak 1000 lei költségmentét fizettek ki a kolozsvári csapatnak. A kolozsvári Comitetul Regional saját tekintélye érdekében nem tűrheti tovább a marosmenti sportvezetőknek ezt az illojális önkényeskedését, miért is elrendelte az említett szabálysértések ügyében a vizsgálat megindítását. A szabályok szigorúságának és érvényének az ad tekintélyt és súlyt, hogy ezek betartása fölött szigoru

pártatlansággal őröködnék. Nagyon rossz fényt vet az egyetemes sportéletre, ha akadnak magukat vezetőkre hivatottak tekintő sportférfiak, akik a riválizálást a zöld gyepről a zöld asztalra viszik csak azért, hogy megmutassák ki az erősebb.

Marosvásárhely egyetemes sportélete már hosszabb idő óta vulkánikus háborgással ég. Az egyesületek közötti feszült viszony és különösen az MTK vezetősége ellen — itt részletezni nem kívánt okok miatt — megnyilvánuló ellenszenv a játékosok körében is tért hódított. Ennek tudható be, hogy az MCFR, az MSE és az MMTE vezetősége megtiltotta játékosainak, hogy a városközi válogatott mérkőzésen szerepeljenek és abba a kényszerhelyzetbe hozták az általános népszerűséget és tiszteletet élvező Békés Géza szövetségi kapitányt, hogy klubcsapatot, az MTK együttesét volt kénytelen játszani Brassó reprezentatív csapatával szemben. A szabályok minden kétséget kizárólag szigorúan megtiltják, hogy klubcsapat reprezentatív együttesekkel szemben szerepeljen. Békés szövetségi kapitány nem tehetett egyebet az adott körülmények között, minthogy áthágja e szabályt, mert a paragrafusok rideg betartása esetén a brassói válogatottak mérkőzés nélkül lettek volna kénytelenek Marosvásárhelyről visszautazni.

Az egészségtelen helyzet és az egyre élesebbé váló ellentétek komoly megmozdulásra készítettek a kolozsvári Comitetul Regionalt, amelynek határozata értelmében dr. Dragomir Silviu egyetemi tanár, a kolozsvári kerületi bizottság elnöke az ügyek kivizsgálása végett a napokban Marosvásárhelyre utazik, hogy a székelly főváros megbontott sportéletében helyreállítsa a rendet és a nyugalmat és megszüntette Kolozsvár és Marosvásárhely sportháboruját.

Labdarugás

Ujrafelvétel a Gergely-ügyben. Az emlékeztetés Victoria—Haggibbor bajnoki mérkőzés tengeri kigyója tovább nő. A fegyelmi bizottság ítélete ellen — mint ismeretes — úgy az érdekeltek egyesületek, mint a kolozsvári Birák Bizottsága felebkezéssel éltek. A Felebkezési Tanács ítéletével leszállította az összes játékosok büntetését és visszaadta játékosjukat. A kolozsvári szövetségi birák körében a Felebkezési Tanács döntése nagyfokú elégedetlenséget váltott ki. Saját tekintélyük érdekében, a bírói szabadságnak és szuverenitásának megszilárdítása végett, mielőtt a teljes passzív rezisztencia álláspontjára helyezkednének, megteszik az utolsó kísérletet. Ujrafelvételi kérelmet intéztek a kolozsvári kerületi sportszövetséghez, amelyben az ítéletek revízió alá vételét kérik. Nem nyugodhatnak meg a kolozsvári birák a két fórum döntésén, amely a bírói súlyosan megsértő játékosokat minimális büntetéssel sújtja. Egyes kolozsvári birák a vasárnapi bíró-inzultálás szomorú esetét is a Felebkezési Tanács, illetve a játékfegyelmet ellenőrző bizottság erélytelenségének tulajdoníták. Remélni merjük, hogy ebben a kínos ügyben végre sikerül megtalálni az igazságos és mindenkit kielégítő megoldást és hisszük, hogy nem kerül sor a kolozsvári birák teljes pasz-

szívítására, amelynek kiszámíthatatlan és beláthatatlan következményei lennének.

A szatmári Bar-Kochba bemutatómérkőzése. A romániai zsidó sportegyesülete szervezkedése során néhány héttel ezelőtt „Bar-Kochba” néven Szatmáron is megalakult a zsidó sportegylet. Szorgalmas tréninggel és lelkes ambícióval készül az ifju zsidó csapat első nyilvános szereplésére. A Bar-Kochba május 21-én, vasárnap tartja első bemutatómérkőzését a szatmári Olympiával. Az ifju zsidó csapat első nyilvános szereplése elé nagyérdeklődéssel tekintenek.

A magyar válogatott csapatok külföldi győzelmei. Május 14-én két magyar válogatott csapat is szerepelt külföldön. A Berlin válogatottjai ellen szereplő magyar csapat 4:2 arányban győzött, a másik válogatott magyar csapat pedig 2:1 arányban győzte le Krakóban a lengyel válogatottakat.

Felelős szerkesztő: **MARTON ERNŐ**
Kiadó: **FRATERNITAS** nyomdával.
Szerkesztőségi telefonszám 977.

RASOL BOROTVÁLÓ POR

Van szerencsém az érdekeltek szives tudomására hozni, hogy az általam készített **Ideal Rasol borotváló por** törvényileg védve, kilogrammjá 22 leiert kapható úgy kicsinyben mint nagyban. Vizsgálataknak 5 kg-on fölüli vételnél nagy árkedvezmény. Megrendelhető a készítőnél
Reszling József fodrász
Cluj, Strada Baritiu (v. Malom-u.) 2. sz. 3726-1

Egy külföldi gyáros,

aki **dexiringyárát** Romániába áthelyezni szándékozik, keres cca. 700.000— leivel társat (lehetnek többen is). — Egy cipőgyári igazgató egy luxus-cipőgyárát kíván Romániában alapítani, amelyhez társat (társakat) cca. 500.000— leivel keres. Bővebbet az „Agentura Romaneasca”-nál Arad, Postafiók 82. 3848-1

Bevásárlás Berlinben!!

Lelkiismeretes bizományos, **ismert egyéniség** ajánlja magát Romániából Berlinbe jövő bevásárlóknak. 30 évi praxis. — Minden szakmában jártas. Nagy gyakorlat bevásárlási forrásokban. **Működése vásárlóknak teljesen díjtalan.** Cim: Josef Baugarten, Berlin Holzmarktstrasse 13. **Kívánatra szállodaszoba** megrendeltetik. 3842-1

A hálókocsi társaság

ügynökségénél Piata Unirei 7 (Cartea Romaneasca könyvkereskedés) a vasuti étkező kocsiban

ebédre és vacsorára helyek biztosíthatók.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy sor Ára 1 lei. — Vastagabb betűvel lei. Legkisebb apróhirdetés Ára 10 lei.

Elcserélném Honvéd-utcai szobámat egy belvárosi külön bejáratu szobával 2000 lei lelépési díj ellenében. Cim a kiadóhivatalban.

Mindenféle fordítások román, magyar, angol és francia nyelvre, valamint írógéppel való másolások gyorsan és pontosan készülnek. Főlvételi hely Friedmann hírlapiroda. 3405-1

Nyersborkövet mindenkinél drágábban veszek. Ajánlatokat kérem mennyiség és ár megjelölésével Irom Arnold Arad. 3702-1

Német-magyar levelező tisztviselő, lehetőleg gépiró, egy szövetséget vezetett kezdő tisztviselő és egy magyar-német gépirónó vagy gépiró **azonnali belépésre** nagy gyári vállalathoz kerestetik. Részletes ajánlatok fizetési igényekkel, fényképpel ellátva »Biztos állás« alatt a kiadóba kéreknek. 3832-1

Házastelek üzlethelyiséggel eladó. 2 szoba, konyha azonnal átvehető. Ferenc-József-ut 130. sz. 3820-1

Házvezetőnőnek keresek idősebb uriaszonyt, ki a háztartás minden ágában jártas. Ajánlatokat Hirsch Adolf, keresk. tanácsos Déva címre kérek. 3825-1

Hibás tükröt kirakatüveget és címtáblát 6—8 mm. vastagságban (nagy méretheben) magas árban vásárol Gratz festészeti műterme Str. Saguna (Barta M. utca) 16. Telefon 739. 3831-1

Eladó **Kriza-utca 18. szám alatti ház.** Azonnal beköltözhető. Értekezni ugyanott.

25. M. H. M. Á. V. gyártmányu szivőgépmotor, lokomobil üzemmeghajtás miatt eladó. Üzemben bármikor megtekinthető. Értekezni Széchenyi-tér 39. I. emelet ajtó 6. 3848-1

Egy **perfekt román ügyvédjelöltet** keresek. Ajánlatokat igények megjelölésével Dr. Koilln Jakab Ineu (Borosjenő). 3847-1

Butorozott szobát keres gyermektelen házaspár lehetőleg belvárosban és külön bejárattal. Ajánlatokat kérek sürgősen a kiadóhivatalba »Mérnök« jelleg alatt. 3852-1

Butorozott szobát egy ágyst külön bejárattal lehetőleg a belvárosban keresek. Közvetítőt díjazok. Ajánlatokat kérek sürgősen »Jól fizetek« jelleg alatt a kiadóhivatalba. 3852-1

Bocsor, mesótalp, folsóbb és szilgyártóblank állandóan nagy készlet készletben és nagyban, legolcsóbb árak mellett. — Védési megrendeléseket és postai megrendeléseket is szívesen — jelenlegi árak és bocsor ára 65—75 lei. — vegoniteltől 5 százalék kedvezmény. **SAMSON BOROYAR,** Gyógygyár-utca 1 — Gyergyószékfalva szomsz. Telefon gyár 3-26 — lakás 3-87

Hirdessen az UJ KELET-ben!

Zsidó könyvtárak és könyvkedvelők figyelmébe!

Egy igen értékes zsidó könyvtár érkezett be a napokban, héber, német és szargon könyvekből, amelyre különösen a zsidó könyvtárak figyelmét bátorítokunk felhívni.

Többek között kaphatók:

וייס דור דור ויהודיים דור
הענין דברי ימי יישראל דור
הלוי ההודי (német fordítás)
לימי שירים ג'ה
פרוי כתיבים ב' ב'
המבנים מורה נבוכים
שלום עליכם איינצעלנט בענדע
התקופה [הוצאת שטיבל
מקלבים]

„Safurth“

zsidó könyvkereskedés, Wesselényi M. és Szép-u. sarok.

Szép, izléléses nyomtatványt

csak az **UJ KELET** nyomdája készít

Névjegyeket, eljegyzési, lakodalmi kártyákat, üzleti nyomtatványokat a legrövidebb idő alatt és a legjutányosabban szállítunk.

„Fraternitas”-nyomda Cluj—Kolozsvár Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 10. Telefon 879.

„Fraternitas” nyomda kiadása, Cluj—Kolozsvár.

Szerkesztőség, kiadói hivatal és nyomda Cluj-Kolozsvár, Str. B. Pop. — Brassai-utca

Az Uj Kelet telefonszerkesztőség kiadóhivatali Nyomda Héber osztály Sz. N. Sz.

V. évfolyam,

Böjtöljének

Ukrajnában éhség tizedeli a éhség furiái a vetik rá magukat a fiatal, ellentárációt. A háborulyekbe beleszületés, megcsontkés, a szervezettől a szellemi kialakulását megvon testben erőtlenség ingadozóvá tetté gés évei után be és Ukrajnába beritót: az éhség nem jár egy élet sok rémai k legkegyetlenebb epidémiákat hozt orszá és Ukrajn mekek esonttá halál sárga fontetrengek a j jövő népe egy nag kulturvilág sz A segély, amely és a ragályok kibereknek adni sápadt halálnakból a sötét rémés és tifusz belefur boló szilpolyait a sokba és az elmártirok mind erőtlén gyerekek Hányan halt karavánok ország len holttetem fe kókbán, ahonnan az emberek, hány nyegető intését ség felé? Emlviaskodnak mag gely nélkül az i kórokkal. Gyerrdögvészben, esir nek gyöngédség beri jólétre let elmentek, az á kétségbeesés nek után, de a még szenvedne nek, — mi les élék ennek a lenségnak a kr megfoglyatkozás az életbe. És ember: a sany berek egész h fog nyomtatala közösségben. A beri társadalom lesz. Meg kell kell, mielőtt azért, mert va beri eszme, az összekapcsolja hanem azért i nak, amely a kulturértéket hogy a jövő g séges legyen. Az ukrain borzalmairól é ságáról a ride tudnak számo gyetlenebb er amely már ne mutat meg, h az esztéveszté vágnak olya zattal kell me netes nagyság az élet: a me gyötrelmeiben guk rohannak láltól — a Ukrajnában,